

milyen szempontból foglalkozni óhajt, e könyvben számtalan becses adatot fog találni. Az anyagot szerző kilenc csoportra osztja. Az első rész felsorolja a műveket, melyek általában szólnak Herbartról. Azután következnek külön csoportokban a szemelvények és a kiadások, Herbart életrajza, levelei, utazásai, külseje, Herbart mint ember. Megemlíti szerző, hogy az első könyv, melyben Herbartról szó van, H. Ratjen Johann Erich Berger's Leben (Altona 1835, Hammerich-nél), című műve. Alapvető életrajzot írt Hartenstein a Kleinere philosophische Schriften 1842-iki gyűjteményében. Nagy száma van a philosophiájáról megjelent könyveknek is, melyeket szintén sorra vesz Zimmer. A következő részek: Herbart metafizikája, psychológiája, aesthetikája és etikája, vallásbölcselete, végül pädagogiája még pedig:

a) általában,

b) viszonya más pädagogusokhoz,

c) a Herbart-féle pädagogia használhatóságáról,

d) Regierung und Zucht,

e) figyelem és érdeklődés,

f) concentratio, kulturfokok, az oktatás fokai

g) egyes oktatási szakok. Itt különös figyelmet érdemel Czerwenka és Rowe könyve.

Szerző különben nem akarja a felsorolt műveket kritizálni, csak pontos tájékoztatás célja; továbbá problémákat és területeket akar kijelölni, melyekről még elég mondanivaló van. Igazság rejlik ama mondásban: «Mit Herbart sind wir noch nicht fertig.»

Geiringer Pál.

*

A legújabb vasuti és hajózási térkép. Most hagyta el a sajtót az egyedüli hivatalos jellegű és ennél fogva legmegbízhatóbb, Magyarország és Ausztria, valamint Bosznia és Hercegovina vasuti és hajózási térképe. A magyar királyi államvasutak igazgatósága által fölülvizsgált és 73,166/910. sz. a. jóváhagyott 1910. évi kiadás. Szerkesztette és kiadja: *Klősz György* és fia térképészeti műintézete, Budapest. A térkép 140/108 cm. nagyságú s úgy Magyarország, mint Ausztria, valamint Bosznia s Hercegovina teljes vasuti hálózatát s hajózható folyói, továbbá a határoló külföldi vasutak főbb vonalait s csatornázásait tünteti fel. Budapest székesfőváros vonalhálózatának részlettérképéhez hasonló kivitelben, még Pozsony, Fiume, Wien és Prag városokról s a Balkán vasuthálózatáról készült külön kartonok nyújtanak a szemlélőnek hasznos tájékozást. Ezen térkép a leghitelesebb s legújabb adatok alapján készült s a jelmagyarázatban megnevezett becses adatokkal bir, nevezetesen könnyen felismerhetők az

állomások, megálló-, rakodóhelyek, megállóhelyek, továbbá a hajó-állomások. Tájékoztatót nyújt a vasutak üzemének jellegére nézve is (szabványos vagy keskeny- vagy kettősvágányú, fogaskerekű és villamos üzemet illetőleg), továbbá a nyilvános közraktárak s a vámhivatalok is fel vannak tüntetve az illető állomásnév mellett. Megjegyzendő még, hogy ez a térkép Magyarországot feltüntető s a m. kir. államvasutak által felülvizsgált része, már a változott új állomásnevekre tekintettel, a m. kir. államvasutak igazgatóságától beszerzett hiteles adatok fölhasználásával, hazánk önállóságát is kidomborító oly kivitelben kerül forgalomba, hogy mint hazai térképészetünk terméke, a külföldi hasonló s hibákkal telt térképekkel szemben, előnyös szolgálatra van hivatva. Ára sokszínű kivitelben, állomás-névjegyzékkel együtt, mely az egyes állomások fölkeresését nagyon könnyíti 5 kor., vászonra felhúzva lécekkel pedig 12 kor. Ez a kitűnő térkép mint igazán hézagpótló, közérdekű és teljesen magyar mű a nagyközönség támogatására méltán igényt tarthat.

*

Az első magyar Goethe-életrajz. Goethének eddig nem volt magyar életrajza s aki az emberiség ez egyik legnagyobb szelleméről magyarul kívánt olvasni, mind máig Lewes, a maga idejében, több mint 30 év előtt, kiváló, de ma már teljesen elavult könyvére volt utalva. Most jelent meg Goethe első eredeti magyar életrajza *Barabás Ábel* tollából a *Kisfaludy-Társaság Költők és írók* című gyűjteményében. Barabás Ábel nagy szakismerettel válogatta ki a rengeteg Goethe-irodalomból a legjellemzőbb adatokat, megtoldotta a maga önálló kutatásainak eredményével s a magyar vonatkozások és kapcsolatok feltüntetésével s így sikerült neki a magyar olvasó tájékoztatására nagyon hasznos könyvet írnia, amelyből minden érdeklődő megtudhat Goethéről annyit, amennyire szüksége van s amelyből jellemzetesen, a maga teljes nagyságában bontakozik ki Goethe hatalmas egyénisége. A szép könyvet csinos kiállításban a Franklin-Társulat adta ki; ára Goethe arcképével díszített csinos karton-kötésben 2 korona 50 fillér.

*

A finnek művészete. Nemcsak a nyelvi rokonságnál fogva kell hogy érdekeljen bennünket a finn nép művészete, hanem annál a hasonlóságnál fogva is, amely helyzete és a mi művészetünké között van. A finn művészet is kicsiny kezdetekből, nagy küzdelmek között vergődött fel mai színvonalára, annak a nemzetnek csekély számú volta, amelyhez szólni igyekezett, ép úgy, mint minálunk, erősen korlátozta fejlődésének lehetőségeit, míg aztán nagy erőfeszítések